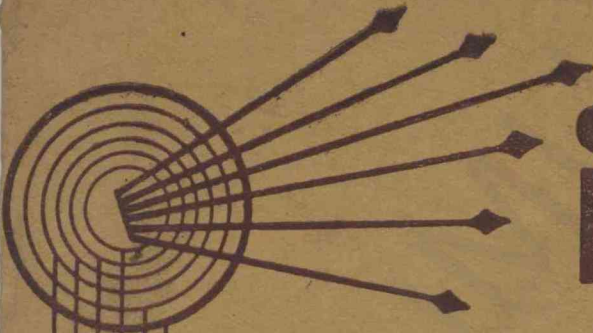

İNANÇ

AYLIK DERGİ

İÇİNDEKİLER

Cumuriyet Bayramı	: Tevfik Kuran
Cumuriyet ve onun başı	: İlhan Akçal
Cumuriyette Kültür ve Bayındırlık	: Zeki Ülkü
Sağlık öğütleri-önsözü	: Dr. O. Nuri Artan
Cumuriyet verimi	: Osman Bayrakdar
14düncü Cumuriyet bayramı	: Naime Karamil
Cumuriyet marşı	: Zeki Ülkü
Meslek Sırrı	: Şükrü Halil Tuğal
Kutlu olsun	: Naime Karamil
İnkılâp marşı	: Zeki Ülkü
Irak menzilleri (Tefrika)	: Ata Lutfi Özdi

SAYI

8

DENİZLİ

HALKEVİ

Fiyatı : 12 ½ kuruştur

Denizli Cumuriyet Matbaası

BÜYÜK ÖNDER ATATÜRK

5037930
1937.8

İNANÇ

AYLIK HALKEVİ DERGİSİ

SAYI : 8

1 nci TEŞRİN 1937

İMTİYAZ SAHİBİ : ETEM MUTLU

Cumuriyet Bayramı

Bu gün bu bayramın 15 inci yılı başlıyor. Mukaddes Cumuriyetimizin bu yıl dönümünü her kes; büyük, küçük, genç, ihtiyar hepimiz derin ve tertemiz bir iç duygusu ile en büyük şenlik ve merasim yaparak kutluluyoruz. Meydanlar, caddeler, resmi ve hususi binalar, evler baştan başa albeyaz bayraklarla donatılmıştır. Her tarafta bu asra büyük mucizeler yaratan büyük İnkilabımızın vecizelerini görüyoruz. Kâpleri dolduran ve doldurupta taşan millî gurur ve heyecan bu bayrakların ruhlarımızı okşayan tatlı ve yumşak albeyazlı dalgalarla birlikte çırpınıyor. Yükselip göklere süzülüyor. En derin denizlere dalıyor. Engin Okyanusların en uzak ve geniş ufuklarına karışıyor. Hasılı: millî duygularla heyecanlanan gönüller büyük bir sevinç içinde çalkanıyor. Millî gurur her yeri tutmuş, her yüz gülüyor. Her taraf bayram; yer, gök bütün bir TÜRK; cihan hep bir kâlp kesilmiş; büyük bir millet koskoca bir varlık ahenkle yaşıyor.

Bütün bu kaynaşma bir imana dayanmış yürüyor, koşuyor, durmadan ilerliyor. İşte o iman, o sönmeyen ateş TÜRK CUMURİYET ve İSTİKLALİDİR.

Bu gün memleket bir uctan bir uca kadar bir nur içinde yüzüyor.

Çelik bir iradenin yarattığı bu nur mazisi tükenmez mefharetlerle dolu koca bir ulusu boğmak isteyen zalim bir karanlığı o kap kara kararan ızdıraplı geceleri bir an de boğan güneş :

Ey şıarı yüksek şuuru ile gökler üstünden bakan koça varlık:

Medeniyet sahalarında doğuda ve batıda yaşattıkların sana nankörlük etmekten utanmadılar; fakat: senin yüzlerce asırlar; yüzbinlerce yıl önce yarattığın medeniyet âlemindeki hizmetlerin ve bu hizmetlerinin üstünlüğü katı bir ifade ile ilim âlemine bildiren tarihi Vesikaların var.

Türk tarihini yaşatan ve Türk istikbalini yaratan büyük önderimiz ATATÜRK'e ve onun çalışma arkadaşlarına candan minnet ve sevgi.

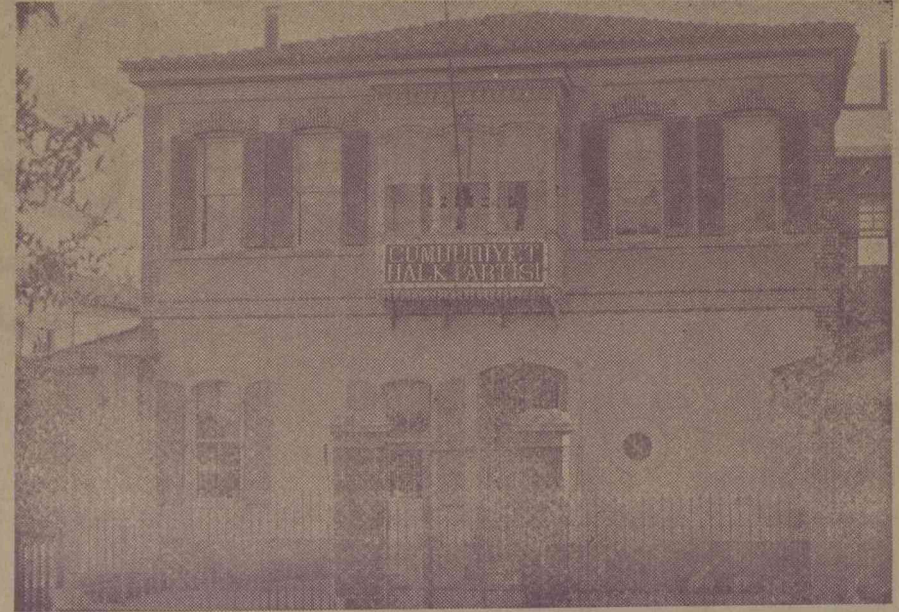
T. Kuran

Türk genci Gazi Cumhuriyeti sana emanet etti.

Cumuriyet ve onun başı

Yazan: İlhan Akçal

Ulusal bayramlarımızın en büyüğünü kutlamaya hazırlanıyoruz. Her yıl manasını daha iyi anlayarak gittikçe artan bir heyecan ve coşkunlukla kutladığımız Cumuriyet

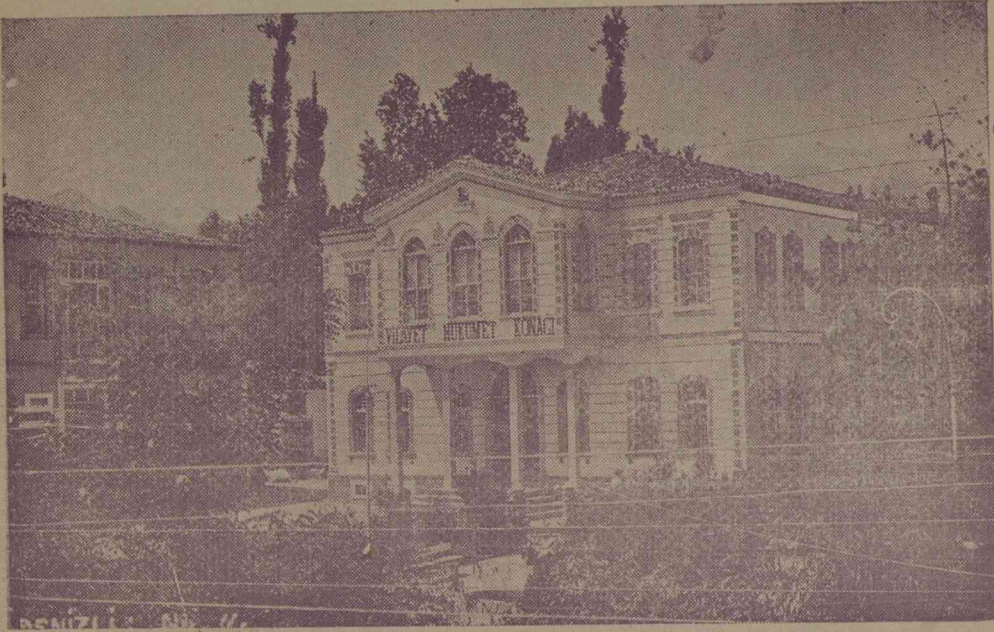
Denizli C. H. P. binası

bayramı, bize inkılâbın bir bilânçosunu yapmak fırsatını da veriyor. Kamâlist rejimin başardığı işlerin tam bir aynası olan bu bilânço hiç durmayan plânlı bir çalışmanın muvaffak olmuş eserleriyle deludur.

Bu gün asırlarca ihmal edilmiş olan Andolunun ve bütün yurdumuzun en uzak, bakımsız kalmış köşelerinde bir kaynaşma, bir didinme hareketleri görülüyor. Her yerde yol, köprü, tren, su, elektrik, yapı gibi bir sürü mühim işlerin yapılmakta ve başarılmakta olduğu göze çarpar. Yer yer açılan yeni fabrikalar, tesis edileu bankalar, teşkil edilmiş kooperatifler... bunlar bize modern iktisadın, teknik sistemlerin cumuriyet hükûmeti tarafından nasıl bir ciddiyet ve itina ile kavranup

Belli başlı şehirlerimiz arasında büyük tayyare postaları işliyor.

Gözlerimizi birazde başka yerlere çevirelim: Bir yanda tatbik edilmekte olduğunu gösterir. Ergani bakır madenleri işletiliyor, Kayseri kombinesi, şeker fabrikaları çalışıyor. Karabükte şarkın, hatta dünyanın en büyük demir fabrikası kuruluyor. Nazilli basma fabrikası faaliyete geçti. . . Demir yolu bir taraftan Antalyaya, diğer taraftan Erzincan ve Erzuruma doğru hızla ilerliyor. Türklerin dünya medeniyeti üzerindeki tesirlerini ve bunun

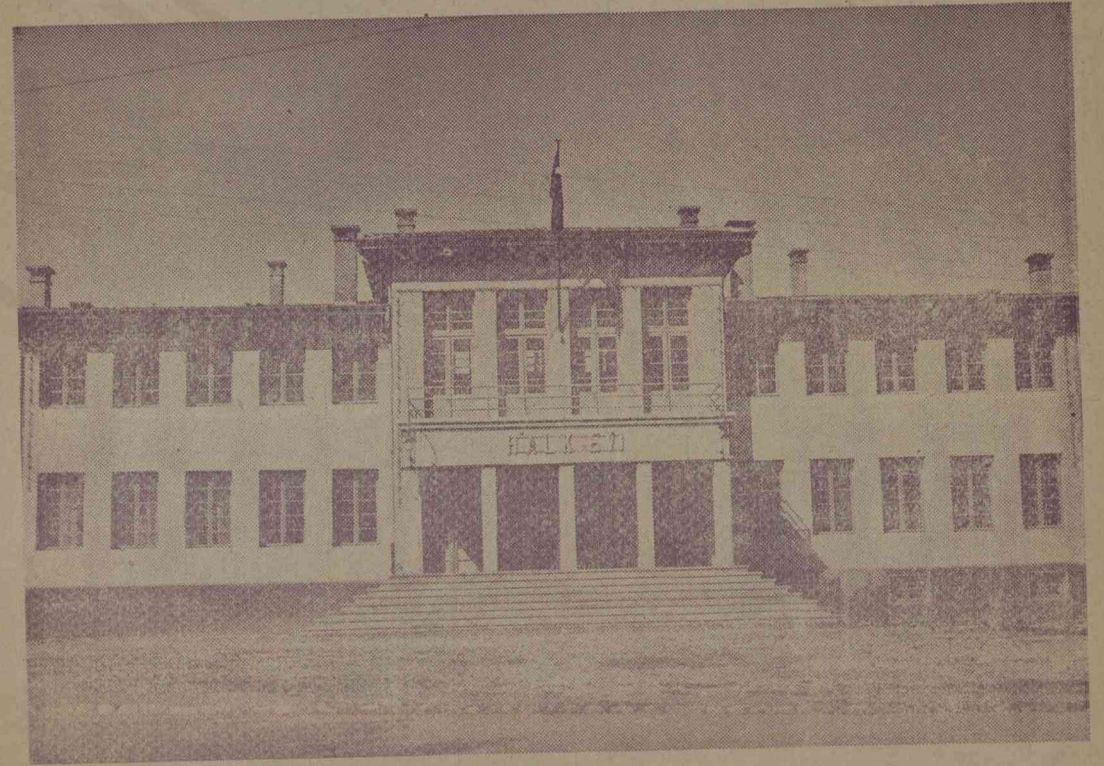
Denizli — Hükûnet konağı

safhalarını gösteren Türk tarih kongresi ve mükemmel bir tarih sergisi açılmıştır. Bu kongrede garbın bir çok tanınmış âlimlerinin yer aldıklarını görüyor. ağızlarından Türklerin medeniyete ve insanlığa ettikleri hizmetleri dinliyoruz. Bir yanda dost devletin büyük komutanlarıyla bütün askerî ateşemileri takdir ve hayranlıklarını kazanan motorlaşan Türk ordusunun manavraları yapılıyor. öbür yanda da sulh yolunda bütün başarıcı dünya ile el ele vermiş durmadan çalışan bir siyasa hareketi var. Bunlar Cumhuriyet hükûmetinin her sahada nasıl canla başla çalıştığını hem de pek

fazlasile gösterir. Bütün bunları gören her türkün içi sevinç duyguları ile nasıl dolup taşmaz?

Dost ve düşman gözlerin büyük bir takdirle temaşa ettikleri bu büyük inkilâp enerjisini ve hızını acaba nereden alıyor?

Bbunlar hiç şüphesiz o büyük başın ilham ve işaretile yapılıyor. O büyük baş ki bir kaç yıl önce cumuriyet bayramlarından birinde: " Türk ulusnu muasır medeniyet seviyesine yükselteceğiz „ demişti.

Denizli — Halkevi

Muasır medeniyet seviyesine teknik, enerji ve programla ulaşılabilir. Zaten cumuriyetin en karakteristik vasıfları da bular değil mi? O halde biz Büyük Şefin idaresi altında muasır medeniyet yolunda hızla ilerliyoruz. Başımızda o bulundukça menzil çok uzak değildir ve buna mutlaka ulaşacağız. On dördüncü cumuriyet bayramını kutlarken bütün türk gençliğini büyük ataları önünde minnet ve saygıyla eğilmiye çağırıyoruz.

Cumuriyette Kültür ve Bayındırlık

Her yılı yapıcılıkla geçen, on dört Cumuriyet yılında ilimizde de ; insanlığın arzu ve âmaline uymıyan , yamrı yumru sathı ; sür'at, muvazene, cazibe kanunları ile alay eden ve insanlığa yalnız müşkilât gösteren arzla, bir Cumuriyetçi kafası ile boğuştuk.

Denizli Lisesi

Asırlarca ; boğaz paralayıcı hayvan sürme haykırmaları , uzun mesafelerin hayvan adımları ile kat'ına tahammül edemiyen ruhların azabı, güneşin ve susuzluğun ıstırapı ile geçilen camit dalgali elem denizlerinde bu gün ; en ölgün ruhları gıcıklıyan , en durgun mizaçları gıdıklıyan , çocukları sevinçten çıldırtan otomobillerin rüzgâr gibi uçup gittiği , herşeyi düm-

düz görmek isteyen insanlığın arzularının timsali olan düz ve beyaz yollar, şosalar yaptık. Cumuriyet silindiri altında müz'ic tabiatı ezdik, bu kanbur ejderin kemiklerini kırdık , ve ilimiz kara toprakları üzürinde bu beyaz , ipekli emel kordelâlarından iki yüz seksen beş kilometre uzunluğunda; altmış yedi kilometresi şosa, üst tarafı toprak tesviyesi halinde yeni ve sağlam bir Cumuriyet kordelâsı serdik.

Bu gün; gerek yeniden yapılmışçasına, yüz yirmi bir kilo-

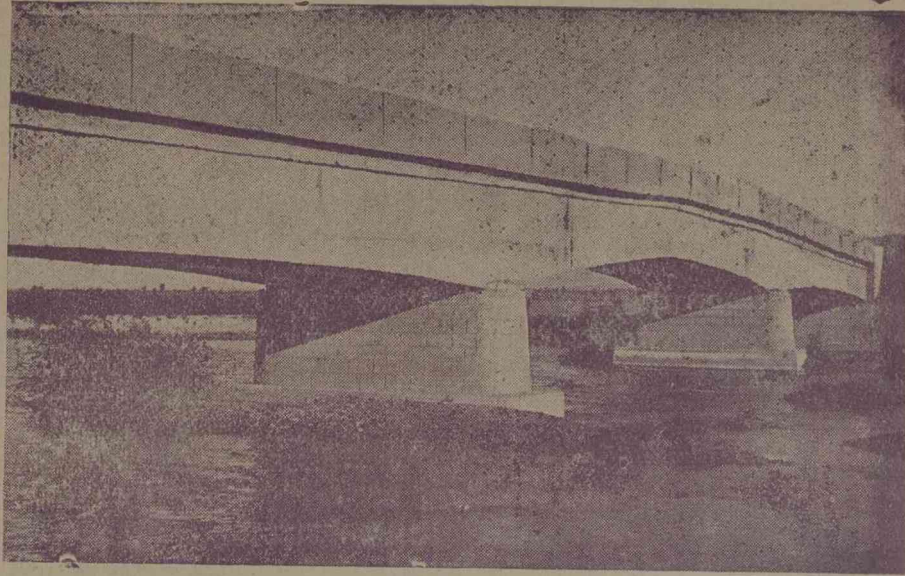

Denizli Gazi İlkokulu

metresi esaslı; elli yedi kilometresi daimî bir surette tamir edilen , ve yolları frengi gibi kemiren suya karşı iki yüz yirmi beş menfezle, kırk beş köprünün tamir ve inşa edildiği eski şosalar ve bu yeni yollarda köylü , şehirli bütün il halkının bütün his ve heyecanı , bütün kuvvet ve kudreti çağlıyor. Bu enerji nehirleri kenarındaki, dünü gösteren arazi ise; Cumuriyetten evvel Türklüğün çektiği sıkıntıya ve medeniyet yolunda boş geçen zamanlara ağlıyor. Ve bazan bu sırtlarda : sanki mazinin hayali canlanıyormuş gibi; ara sıra bir eşek üzerinde

debelenerek ve altındaki hayvandan fazla kuvvet sarfederek yürüyüp giden hayaller görülüyor.

Fakat çok yakın bir zamanda bu hayaletler de görünmez olacak; Cumhuriyet Türkiye'si her işi makine ile görecektir, hayvanlardan yalnız beslenme ve giyinme yolunda istifade edecektir. Netekim, bu umumî ilerleme ve hamle uğrunda ilimiz köyleri de ayaklanmış, ilk adımda vevki toprak tesviyesi şeklin-

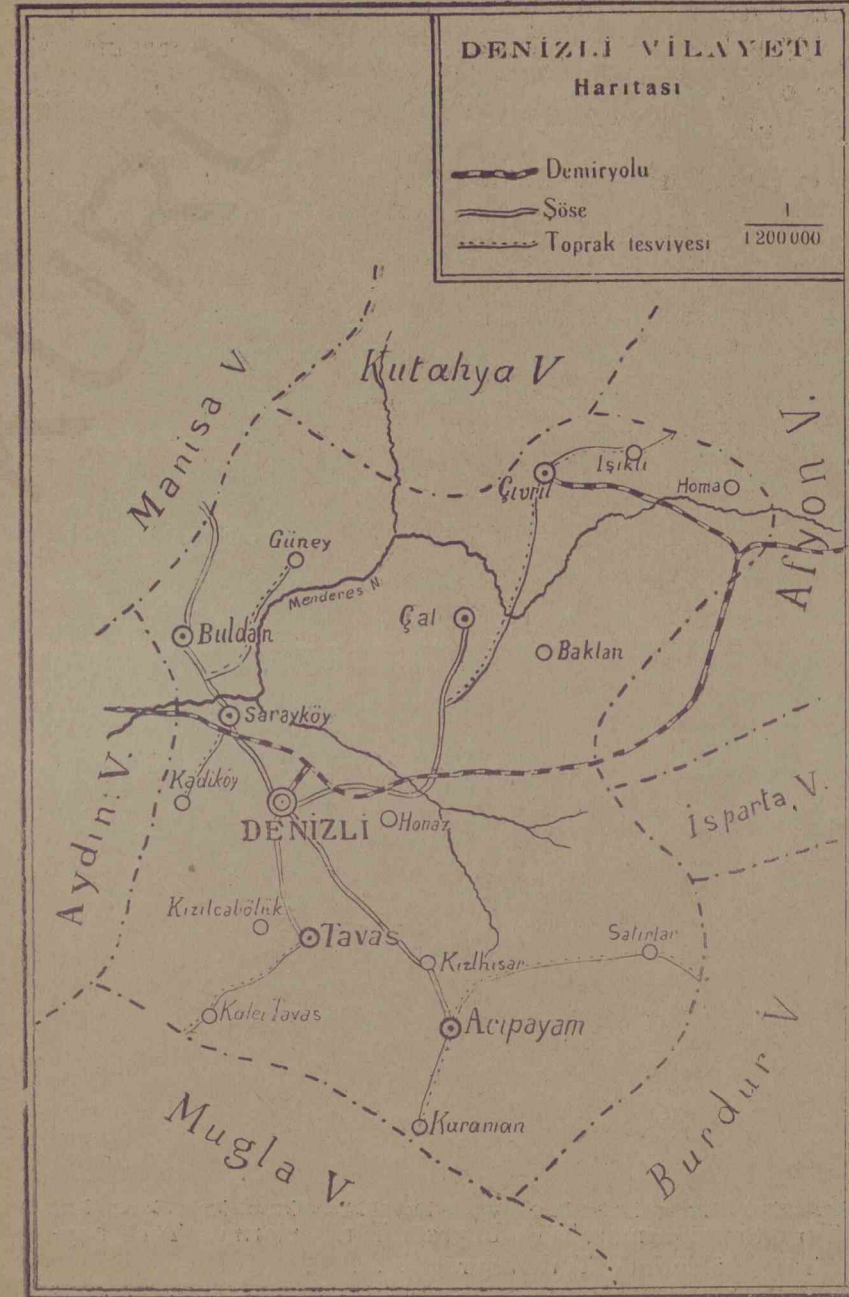

Sarayköy — Buldan yolu üzerinde Menderes köprüsü de de olsa makinelere yol açmıştır.

Bilhassa köylülerin bu kalkınması, bütün Türkiye'nin tabiata karşı seferber olması demektir. Cumhuriyet köy kanunu; Türkün yolu önünde dere, tepe, kaya bırakmıyor, bütün Türkiye arazisini traş ediyor, yontuyor, bu tesviyesiz ve tornasız dünyayı tornadan geçiriyor. Ve elindeki Cumhuriyet kazması ile köylü; kayaların, yarıların, düne kadar insanlığa yaptıkları zulüm ve işkencenin intikamını alıyor.

İlimiz halkının çağlaması için açılan bu sel yatakları boyunca bir de; dünyanın ilim ve fen hareketlerinin, Cumhuriyet ve İnkılâp kıymetlerinin, ahlâk ve terbiyenin ehramları gibi yükselen okullar yaptık. Bu yollardan geçtikçe hep bu okul-

lara baktık. Bu kırmızı kiremitli beyaz binalar, bu Cumhuriyet misyonerleri; yokluk ve gerilik hissi veren, ıssız ve geniş

arazide , karanlık ve geri muhitlerde birer sabah yıldızı gibi parlıyorlar. Ve her okul, insana sanki; " merak etme, ben buradayım, her gün bu yerlere Cumhuriyet ve inkilâp ruhunu yayıyorum diyor. „ Ve bir anten direği gibi yükselen bayrak direği, Türk havasının yalnız Türklük his ve heyecanını topluyor ve o binadan bütün köye dağıtıyor. Her gün dalgalanan bayrağın ruhlara doldurduğu tesirler gibi

Bu gün Cumhuriyette doğan çocuklar gibi tamamiyle cumuriyetin olan bu kültür abidelerinden İl, İlçe, Kamun ve Köylerimize altmış dokuz tanesini diktik .

İlimiz on dört yaşını dolduran sevgili Cumhuriyetin yıldönümü şerefine, bu on dört yaşındaki aziz çocuğa verdiği bu bayram hediyesinden, bu yurd hesabından sonra ona bir de; bundan sonrası için daha ateşli çalışmalarda bulunacağına söz verir ve Cumhuriyetin başına yemin eder

ZEKİ ÜLKÜ

Türk topraklarında Türk Bayrağı Türk sularında Türk bayrağı Türk göklerinde Türk bayrağı

Sağlık öğütleri ön sözü

İnsanların terakkiyi ve şanı şerefi sulhda değil, harpte aradığı ve en büyük zaferlerin en büyük medeniyet asarının ancak adale ve dimağ kuvveti ile kazanıldığı devirlerde tabiatın ırkına verdiği kuvvet, kudret ve sağlam dimağları dolayisile karşlarına çıkan her kuvveti yok eden Türk milleti

Denizli Memleket Hastanesi

tinin kuvvetle bükülemiyen kollarını düşmanları harpte değil sulhda ve insanlığa sığmıyacak şekilde bükmek istemişler ve güzel sağlam nesillerini bozarak onları zaifletmeğe muvaffak olmuşlardır. müracaat ettikleri silâh ne bir top, de bir tüfek, ne de dir bombadır. Bu müthiş silah bir nesli harap edecek kadar büyük kudrete malik fakat göze görünmiyecek kadar da küçüktür. Bu nesilleri, şehirleri, köyleri harap ede-

bilen müthiş silahın adı (Mikrop) dur. Türklere iyilik yapmak perdesi altında Türk kumandan hatta padişahlarına kadar sokulan bu düşmanlar her nevi keyf verici, uyuşturucu ilaçlarla dimağlarını ve hastalığı devri sirayette olan en cazip frengili kadınlarla kanlarını da bozarak bunları malul bir hale getirmişlerdir. Bunun neticesidir ki bu malullerle idare olunan koca bir millet ve koca orduları harplerde yine malul idareleri yüzünden mağlup olmağa başlamıştır. Tarihen müsbettir ki harpte esir olan askerlere zahiren medeni görünmek, hakikatta ise yine bu siyasete devam etmek üzere esir olan taburların yakınlarına hastalıklı kadınlar getirerek bunları firengiye aşılamışlardır. Cümhuriyet hükûmetinin temizlemeğe çalıştığı frengi mıntakaları da o zamanın vatana hastalık getiren esirlerinin aile yuvalarıdır. Bundan mada harbiumumide esir olan askerlerin gözlerine yine bu maksatla (Trahom) aşılandığı bir çok zabitan ve doktorların malumudur. Pek aşikâr olan bu hastalklardan mada dahildeki bir çok düşmanlar da insani gibi görünen düşmanca tavsiyelerinin elim zararlarının bakiyesi el'an his edilmektedir. Eli kesilen bir kimsenin yarasını (Tatanoz) hastalığının has menbaı olan sıcak gübreye sokturulması ayağı burkulan kırılan bir kimsenin iltihaba muhakkak sebep olan şiddetli oğulması bir çok yaralara fare ölüsü hatta köpek tersi konması gibi ve daha sayılmakla bitmiyecek hemen her gün şahit olduğumuz vak'alar bize bu siyasetin bakiyyelerini köstermektedir. Cümhuriyet hükûmetinin yetiştirdiği öz Türk doktorları bunların önüne kısmen geçmiş iseler de halkında bu gibi maksatlarla yapılmış kasdi fenalıklara maruz kalmamaları için daima köylerde sıhhat memurlarına ehemmiyet vererek hastalıklarına onlardan şifa aramaları vatanî bir iş olmalıdır. (Bundan sonra her hastalığa aid öğüdler devam edecektir.)

Dr. O. Nuri Artam

Türk genci , Birinci vazifen Türk Cumhuriyetini Türk İstiklâlini korumaktır.

Cumuriyetin verimi

Cumuriyetin fazilet ve verimini yalnız bir cephede değil her şubede görmekle iftihar ediyoruz. Eski devrin verdiği uyşukluk ve o zamanki resmî müesseselerin dağınılığı şehir ve kasabalar ve belediye sınırları dahilinde ve ihtiyacı tekabül eden eserlerin mevcut bulunmasına layık olduğunu çoklarımız gözleriyle gördüğü gibi gençlerimiz de eşitlemekle ve okumakla malûmattar olmuştur. Bu itibarla dar çerçevede içinde çalışan belediyeler senelerce sınırlarında inkişaf kabiliyetini gösteremediklerini anlıyoruz. Cumuriyet idaresi diğer şubelerde olduğu gibi belediyeler üzerinde de ani tesirini feyiznak bir surette icra etmiştir. Anadolunun bir köşesinde metruk bir halde bulunan Denizlimiz cumuriyetin ilânından sonra adeta ipek böceğinin istihalesi gibi uyşukluk devrini atarak ipeğini sarmağa başlamıştırki bunlardan bir kaçını burada zikretmeği ve bu münasebetle de cumuriyetin bu sahsda verimini şükranla işaret eylemeği bir vecibe biliriz. Denizlimiz cumuriyetin ilânından evvel büyükçe bir köyden başka bir şey değildi. Çok dar ve kirift sokaklarile çıkmazlar memleketi denecek kadar çıkmazlarile sakinlerini ıztırap veren bir vazizette idi. Kaldırımlar hemenhemen bir iki caddeye inhisar etmiş ve yok denecek bir tarzda idi.

YOL: Cumuriyetin verdiği feyiz ve hız ile belediyemiz şehir yollarının tanzim, tevsi ve tezyini başlıca vazifeleri meyanına alarak bunların imarile çalışmışıştır. Denizli şehri 17000 nüfusu cami olup 600 hektar üzerine serilme bir surette kurulmuştur ki bu kadar vasi sahaya işgal için altı misli daha nufusa malik olması lâzım gelirdi. Bu geniş saha dahilindeki cadde sokak ve çıkmazların uzunluğu 34 kilometreyi bulmaktadır. Bu miktardan 6 kilemetresi şose 15 kilometresi arnavut

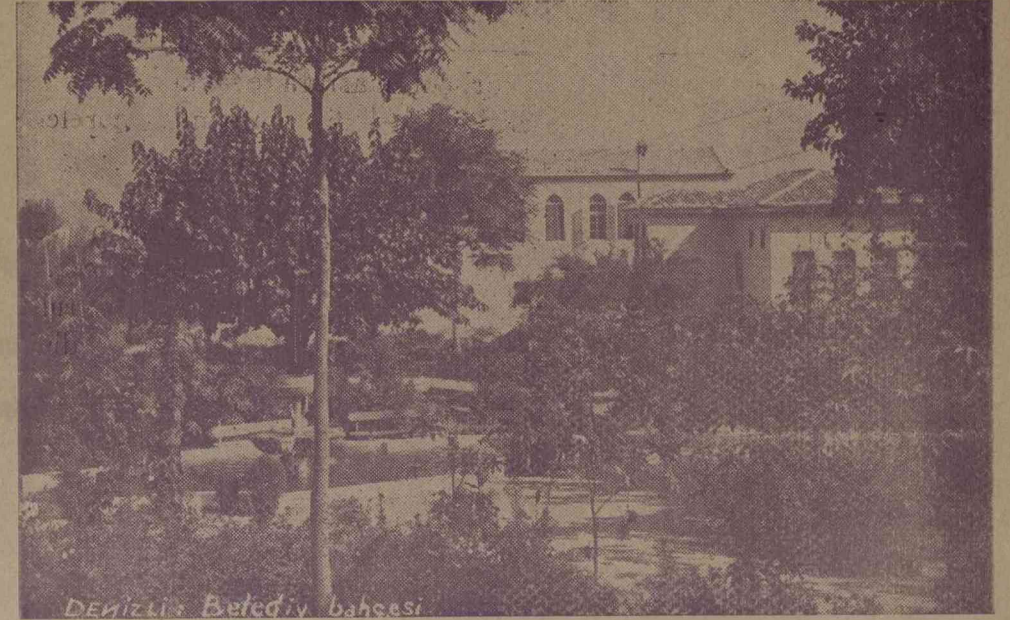
kaldırımı ve 1 kilometresi de parke olarak cumuriyet devrinde yapıldığını görüyoruz. Yollar pek dar ve kirift iken cumuriyet devrinde bir çok ev ve arsalar istimlak edilerek 6, 9, 12, 15 metre olmak üzere şehrin dar yolları genişletilmeğe yüz tuttuğunu ve muhtelif mahallerde 29 zu mütecaviz çıkmazların açıldığı göze çarpmaktadır. Ana yollar ve diğer kasabalara giden caddeler mümkün olduğu kadar ağaçlarla müzeyyendir.

PLÂN: Şehrin 1 / 500, 1 / 2000, 1 / 4000 mikyasında esas haritaları yaptırılmış ve tasdik içi gönderilmiştir, Tasdikinden sonra plana geçilmek üzere tertibat alınmıştır.

PARKLAR: İncili pınar mevekiinde 200 metre tulinde 5 ve 6 metre genişlikte kanallar ve 120 metre devresinde büyük bir havuzda diğer 40 merte devresinde iki küçük havuz ve fısıyeler yapılmak ve ağaçlandırılmak ve çocuk bahçesi ve eğlenceleri ilâvesile icabeden yollar vücade getirilmek suretile güzel bir park vücade getirildiği gibi Çatalçeşme ve Belediye civarında küçük birer semt bahçeleri yapılmış ve Delikliçinar meydanına bir ayar saati konularak küçük bir bahçe tarhedilmiştir. Diğer mahallât meydanlıkları da semt semt bahçelerin yapılması programa alınmıştır. Cumhuriyet meydanı Halkevi önünde açılmışsa da bnnun tevsî tezyin ve Heykel vaz'ı plândan sonra yapılmak üzere programdadır.

SULAR: Memleketin suları menba suları olup Şehir içinde ve civarında bulunan menbalardan alınarak sokaklara çeşme yapılmak suretile temin edilmekde isede bu suların mikyasımları 14 den 21 e kadar çıktığı için civara iyi su aranmış sa da bulunmamış fakat gerek eşhasa ait evlerde gerek yollarda bini mütecaviz arteziyen tesisile su ihtiyacı bir derece önlenmiştir. Diğer taraftanda daha uzak mesafelerden daha muvafık sular aranmaktadır. Bununla beraber şehre tazyikli su verebilmek için baş pınar menbaından iki senede vücu' de getirilmek üzere tesisat yapılması program meyanındadır.

Tenvirat: Pek eski yıllardır âehir gaz lâmbaları ile tenvir edilmekde iken elektrik tesisine girilmiş ve bu sahada uğraşılmış ve esaslı bir tesisat vücade getirilmemişse de tenviratı umumiye belediyenin su ile müteharrik dürbünü ve

Denizli Belediye Bahçesi

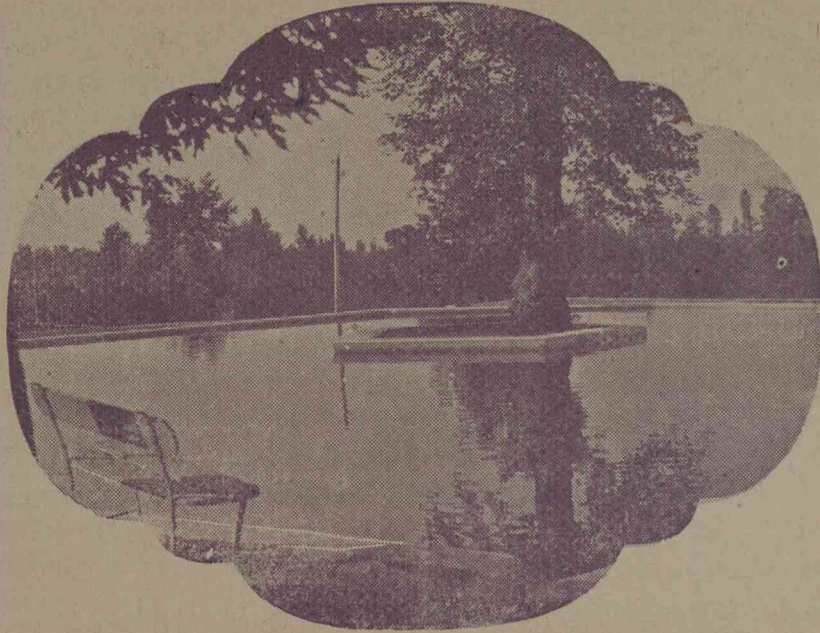
ilâveten 25 beygirlik bir mtör katılmış ve bu defa da yüz beygirlik bir dizel motoru mevcuda ilâve edilmek suretile hatların islâhı başlanılmış ve bu günkü vaziyeti kurtarabilecek bir tesisat meydana getirmiş bulunmaktadır.

Mezbaha: Eski devirde ufak bir baraka içinde ve dükkânlarda hayvanat zepedilmek iken Cümhuriyet devrinde ufak bir mezbeha tesis edildiği ve son senelerde bu dahi ihtiyaca kâfi gelmediği görülerek fennî ve asrî bir mezbeha vücade getirilmiş ve et nakline mahsus birde otomobil alınmakla bu ihtiyaca da cevap verilmiştir.

Kanalsasyon: Şehirde dokuz umumi halâ mevcuttur. Halâlar çukur ve hark üzerinde bulunmakta olup umumî ka-

nalzasyon henüz yaptırılmamıştır. çok masrafa tevakkuf eden bu mesele etrafında sıhhat meclisi ve belediye arasında çareler aranılmakta ve düşünülmektedir.

Vesaiti nakliye ; Şehirde Ctomobil , Kamyon ve Arabalarla yapılmakta olan nakil işleri muntazam tarifeyle tabi tutulduğu ve üç mahalde durak mahalli yapıldığı görülmektedir. Gelecek sene otobüs teşkilâtı yapılması mutasavverdir.

Denizli İncilipınar

Sıhhat işleri ; Belediyenin sıhhi kadro ve tanzifat müstahdemini ve levazımın mevcudile sıhhat işleri verimli surette çalışmakta ve bir arazos motopomp ve diğer su arabalarile bu uzun yolların sulamaları temin edilmekte fakir hastalar baktırmakta ve ilâçları verdirilmektedir . Halkın sıhhat ve refahını içtimai ve müşterek ihtiyaçlarının tatmini için her gün istihale geçirmekde ve inkişaf görülmektedir ki bu faaliyet Cu mhuriyetin verimleri meyanında olduğunu açıklamaktadır.

B. M. İ. M.
O. Bayrakdar

ONDÖRDÜNCÜ Cumuriyet Bayramı

Bugün 14 yaşını dolduran cümhuriyetimiz ülkemizin her köşesine gür şuağlarını saçarken , Türküm, ne mutlu bana. diye kükreyen kalplere mutlu olsun . . . Bu uğurlu günün kıvancını taşkın göğüslerimize haklı haklı doldururken onu , geçmiş günleri , dünleri ve bu günleriyle görmek istiyorum :

Güzel yurdun her tarafını kara bir bulut sarmış, etrafı karanlıklara boğmustu, Güneşsiz bir ülkenin egesiz bir ulusu idik. Her boyunda bir kölelik halkası vardı. İş başında bulunanlar da zevklerinin kölesi olmuşlardır. Ulus ve yurt unutulmuş, sefahat herşeyin üstünde kol ve kanat germişdi . Asırları gençleştiren Türk Ulusu , adı anılmaz ve Padişahların elinde bir oyuncak haline gelmiş coşkun çıkan her fidanı kökleyip fitili parıldayan her muma üflemişlerdi. Ölgün canından bezmiş cesaret verecek bir ses, barınacak bir kucağın özlemine çekiyordu. İşte o kara günlerdeydi yurddaşlarımız. Türk ufuklarında ilâhî bir ses duyuldu . Bir şimşek çaktı . Yokluklar içinde yok edilmek istenen Türk ulusunun içinde sönmeyen Türklük özü şahlandı. O ses zencirleri kırdı . O sesin verdiği esinle ana çocuğunu fırlattı. Çiftçi sabanını attı . O Tanrısal sese doğru koştu o ses tansılar yarattı. O ses bulutları altüst etti, günlerce süren bir fırtına oldu . Nihayet gökler açıldı , karanlık gitti. Türkün egemenlik ilâhı, görülmedik bir hızla Cümhuriyet güneşini doğurdu.) kudreili ellerle Vatana devrin tohumlarını saçtı O kutsal elin açtığı Bayrak şimdi her tarafta özgünlük ve kıvançla dalgalanıyor .

Vzun bir geçmişi kovalayan gerçerçekler aynı coşkun ündeler halinde bütün acuna yayılıyor . Türk Yılmaz , Türk eğilmez , Türk daima egemenlik çelengi taşır. Türk ufuklarındaki kızıl-

İhgi hiç bir bulut silemez.

Ey Türklüğü ile övünenler; biz bu benliği o mağrur kızılıklara
rın göksümüzde çarpan temiz kanın öz yaratıcısına borçluyuz.
Bugün hepimiz baysal ve pek içten "Türkün Cümhuriyetin
göksümüz tunç siperi „ diye haykırırken ruhumuzu süsliyen
ulusal duyularıda ona gönderelim.

Ey Ulu Atatürk,
Sonsuz semalara Yücelen başın
En ıssız çöllerde alem yaratır.
Gelmemiş dünyaya senin başdaşın
Cihan tek olarak göksünde taşır.

Ey Yüce önder,
Asırları yırtan bakışlarının
önünde hangi Türk varki ürpermez?
Bir devri çürüten eşsiz varlığın
Mağrur kartallara tek geçit vermez.

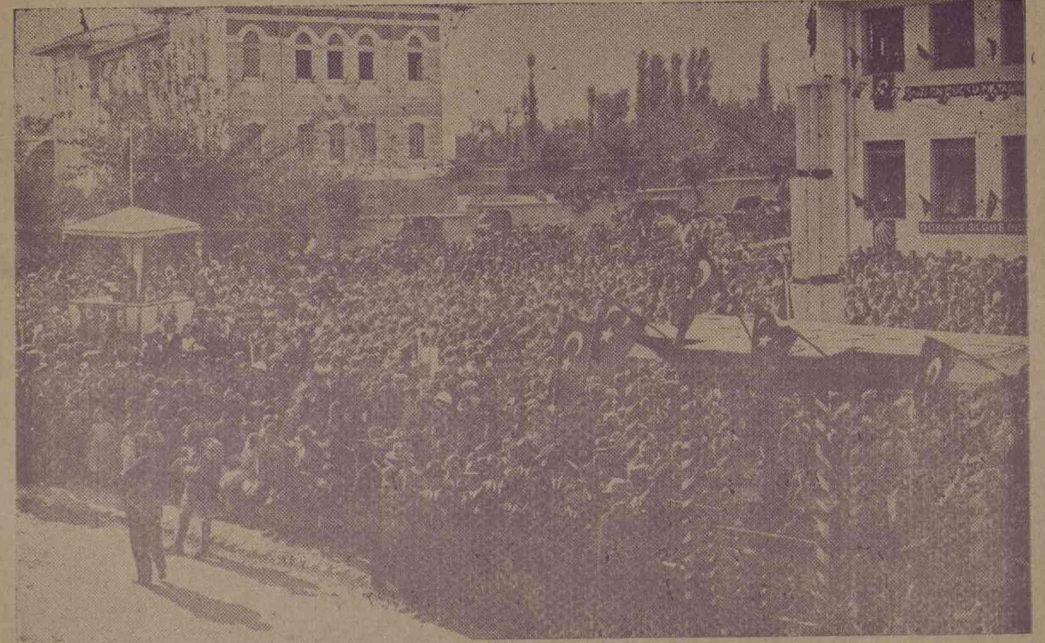
Ey coşkun Asker,
On yedi milyonluk Türk Ulsunun
Sen coşkun vuruşlu bir tek kalbisin.
Okadar kahraman öyle Ulusun
Dağları deviren seller gibisin.

Ey Ünlü Başkan,
Vatanda türeyen hainlikleri
Bir avuç kum gibi-sen tutup attın.
Yurdun her elinde tüten baharı
Eşsiz tansığınla hep sen yarattın.

Ey Türk Güvenci,
Mümkün mü kalemle seni anlatmak?
Bilmek isteyenler tarihe sorsun.
Dileyen Türklüğün zevkini tatmak
Yüceltsin, Yüceltsin, Yüceltsin Dursun.

Ey Öz Kurtaran,
Sonsuz gök dün gibi değil bulutlu.
Saçtığın Nur yeter ey en büyük Türk
Bu Bayrak altında bize ne mutlu:
Açtığın yol yeter Ulu Atatürk,

Naime Karamil

Geçen yıllara ait bir Cumhuriyet bayramı

Türk ordusu, inkilâbı, istiklâli koruyan ve kollayan sensin.
Sana saygı.

Cumuriyet Marşı

*Binlerce yıl biz senin hasretinle ağladık .
İstibdat günlerinde, hep karalar bağladık .
Atamızı bulunca ; seller gibi çağladık ;
Cumurluğa kavuştuk, Sultanı kovaladık .*

*Cumuriyet , dünyanın en güzel hükûmeti ;
Kendi egemenliği , kurtarır bir milleti .*

*Dört elle sarıldık bu en güzel idareye .
Hepimiz sahip olduk , Cumuriyette re'ye .
İlk adımda yol açtık , bağlanan iradeye ;
Yurdu yükseltmek için baş vurduk her çareye ..*

*Cumuriyet , dünyanın en güzel hükûmeti ;
En yüksek ruhlı ferdi , yükseltir bir milleti .*

*Ey Ulusum kendini , sen ancak şimdi buldun !
Şu birkaç yıl içinde, gerilikten kurtuldun !
Çoktan Cümuriyetin sevdasına tutuldum !
Her gün, duğün, bayram yap, hergün şükret kurtuldun!
Cumurluk neşesiyle kendimizden geçeriz,
Seçilen şey iyidir, iyi insan seçeriz .*

Zeki Ülkü

HIKAYE

Meslek Sırri

“ Bay Hamdi İnaç „ a

Köy ufukları karardı. Yağmur, yine başlamak üzere. Islak bağ yollarından kağı gıcırtiları geliyor.

Köyün kaldırımsız, çamurlu sokaklarında aylardanberi eli böğründe dolaşan biri var. Çayın yanında görünen, şu sıvaları dökölmüş çatının oğlu. Yirmibeş yaşlarında olmalı. Balkan harbinde daha yeni emekliyordu. Fakat yıllar öyle yıpratmış ki, heyecansız hareketlerine ve donuk gözlerine bakanlar onu bir ihtiyardan ayırdedemezler.

O, ki köyün en namlı ustasının biricik oğlu. Babası, dedesi, hasılı bilinen bütün büyükleri, hep aynı sanatı yapar; yuvalarının bütü eksiklerini, tamamlarlarmış. Bir zamanlar köyün en büyük evi diye tanınan şu sıvaları dökölmüş çatı, dedesinden kalan temeller üstünde babasının didinmeleriyle yükselmiş.

Şimdi ? Şimdi ? Artık ihtiyarlayn babasının yerine birkaç yıllardanberi çalışan bu tek oğlu unutuldu. İşsiz dolaşiyor. Onu eskisi gibi :

Ha bizim şu damı da bi yol onariver !. Diye çağıran olmuyor. oysaki yalnız kendi köylerinede değil; yakın, uzak köylerden damları akan herkes babasına koşar :

Geçende yaptığın emme de yavuz olmuş !. İllem şu yanını da bir kıyak onar bakalım !. diye yalvarırlardı.

O da geçen yıl bir kaç kere başka köylere giderek akan damları onarmıştı.

Fakat neden kendisini arayan olmayordu ?. Neden unutulmuştu ?. Yoksa yakın köylerden birine daha namlı biri mi tebelleş olmuştu ?. Acaba, o mudam aktarmasını bilmiyordu?.

Hayır.. Hayır .. Ortada ne bir rahip; ne de başka birşey vardı. O her çıktığı damı güzelce yoklayarak kırık, çatlak kiremitleri kaldırıyor ve yerlerine sağlamalarını koyuyodu. Hatta geçenki, ağaçları kökleyen koca lodos sonunda onun onardığı damlardan hiç birisi akmamıştı bile.

Oğlunun günden güne. işsizlik yüzünden, kendini içkiye verdiğini gören ihtiyar anası şaşırılmış bir halde. Belki evlenirse avunur diye düşünüyor. Köyde evlenme çağına girmiş kızları birer birer aklından geçiriyor. Kezibanı hobba, Ayşeyi hırçın, Güllüyü sevimsiz ve Sunayı geçkin buluyor. D üşündükçe köyünden bir güzeli oğluna yakıştıramıyordu.

Buna karşı, bu dedikoduları duyan köy kızları da onu gördükleri yerde alay ediyor ve onu pınarbaşına yaklaştığını görür görmez türkülerini kesiyorlardı.

Köy uykuda. Uzaklardan köpek ulumaları ve çakal sesleri geliyor. Kış.. İlikleri donduran bir soğuk var.

Sıvaları dökülmüş evin içi karma karışık . Bir kavanın kopacağını haber veren bulutlarla dolu gibi..

Ana, Baba ve oğul .. Bu üç kişi, bir çatı altında yaşayan üç düşman sanki. Herân, dalaşmak için fırsat kolluyorlar. İçlerinde spnmeyen bir kinin alevleri var.

Babaya göre; bütün kabahat oğulda. Ana ise, kocasını haksız çıkarıyor. oğul işsizliğin günden güne artan derdini avutmak için kendini içkiye vermiş. Sokaklarda sabahlıyor.

Artık ne sofrada baba tatlı hikâyelerle ortalığa neşe saçıyor; ne de ana görücülüğe gittiği kızları oğluna anlatıyor. Havada bir ölüm kokusu .. Ruhlarda bir kasırga başlangıcını bildiren durgunluk var. Sıvaları dökülmüş çatı şimdi bir bay-

kuş inini andırıyor.

Günlerdir kopması beklenen fırtına başladı. Bir haftadan beri boğazlarına kuru ekmekle yavan, kireçli bir sudan başka birşey girmeyen ağızlar, şimdi bütün kinlerini püskürüyor.

Baba söze :

Evime koymayacağım !. diye başladı.

Nah şuracıktaki üç beş parça kilimi, keçeyi satarak kötü kadınlara yediren o tüyü bozuk oğlanı eve sokmayacağım !.

Ana, bir kedi yaltaklığıyla sokuluyor. Yalvarıyor. Kocasını bu fikrinden vazgeçirmeğe uğraşiyor. Fakat bütün emekleri boş. Baba, bir çarpmayan kalp kadar hissiz. Bütün heyecanı damarlarını tutuşturduğu demlerde bile.

Ana, boyuna ağlıyor . Yalvarıyor, Yırtınıyor.

Baba, büsbütün kızdı. Kadını saçlarından yakalayark :

Oğlanı bu hale koyan sensin ! Diye haykırıyor ve yerden yere vurmak için çırpınıyor.

Şimdi ağızlar sustu. Yumruklar ve tırnaklar konuşuyor. Saç saça, baş başa geldiler. ananın entaisi parça parça dökülüyor sanki. Ve yırtılan yerlerden sıska kolları, pörsümüş göğsü görünüyor.

Odayı birden derin bir eükût kapladı. Oğul içeri girmişti. Karı, koca birbirlerine bakiştılar.

Baba ağzını açmak, birşeyler söylemek istedi. Yutkundu. Boğazı düğümlenmiş gibi durdu. Söyliyemedi. Oğlan yine sarhoştı. Ayakta güclikle durabiliyordu. Bu hal karşısında baba daha fazla bekliyemedi. Kükredi. Yaşından umulmaz bir çeviklikle bütün kuvvetini yumruklarında topluyarak oğlunun üstüne atıldı.

Ne korkunç bir boğuşma .. Küfürler ve haykırışlar arasında kavga büsbütün kızışmıştı .

Baba ile oğul arasında çılgına dönen kadın, birden çelik bir hançerin parladığını ... Bir göğüsten kan fışkırdığını gördü.

Oğlu, babasını vurmuştu. Kadın bu kanlı tabloyu görmeye dayanamadı. Oracığa yıkıldı.

İhtiyar, göksünü tuta tuta son sözlerini mırıldanıyordu ;

Yazık sana !. Senin gibi evlâda .. Yıllarca beslediğim, büyüttüğüm hayırsız !. Sonunda beni bu hale mi koyacaktın ?.

Babının sesi perde perde kısılmağa ve göğsü yırtık bir körük gibi hırlamağa başladı. O yine haykırmağa savaşıyor :

Yıllarca birlikte iş gördük. Birlikte damlara çıktık, Ne yaptığımıza dikkat bile etmedin. En ufak bir sırrı bile kavriyamadın. İşte şimdi sürünüyorsun. Böyle sürünerek, aç köpekler gibi, sokaklarda gebereceksin !.. Çünkü .. çünkü .. Damlardaki kırık, çatlak kiremitleri atarak yerlerine sağlamalarını koyuyorsun. Bir aktareğin damı bir daha aktarmak için yıllarca beklemek lâzım geliyor. Ben .. Ben .. Damın bir yanından aldığım kırıkları öbür tarafa götüründüm. Bu ay burası akarsa, az sonra başka yaka sızmağa başlardı !...

Şükrü Halil Tuğal

Türk inkilâbı asrı yıla sığdırdı .
Türk ordusu milletin özüdür.

Kutlu Olsun

Kutlu olsun ey ulus, Kutlu olsun bu günün;
Acuna örnek olan bu şerefi düğünün.
Hangi başkan gösterdi Ulusuna böyle gün?
Bu efsanelerde de görülmemiş bir düğün.

Yıldırımlar olamaz senin başkanına eş ;
Eğilir yere kadar önünde mağrur güneş.
Onun bir şahlanışı bütünleri yok eder,
Bir ilâhî ündesi bir ordudan çok eder.

Kutlu olsun ey ulvs, Kutlu olsun bu günün;
Göksünü kabartarak haykır : daima övün:
Mutlusun taşıdıkça sen bu Türklük adını,
Kendine öz sıfat yap ve büyüklük adını.

Naime Karamil

Türk vatan bölünmez bir bütündür.

İnkılâp Marşı

*Yurdumuzu kurtardık, ilerlemeğe daldık;
Medeniyet yolunda, biz her yana at saldı.
Padişahlar elinde, herkesten geri kaldık;
Cümuriyet devrinde, birinciliği aldık.*

*Dün; dedem en öndeydi; bu gün ben ilerdeyim;
Henüz yangından çıktım, eskisinden zindeyim.*

*Yazıda, kıyafette, dilde inkılâp yaptım;
Tekke ve medreseyi kapattım, ilme taptım.
Batılının tuttuğu medenî yola saptım.
Bazı kanunlarını sevdim, ve hemen kaptım.*

*Düny deki her iyi şeyi mutlak alırız;
Fakat yine biz millî ruhumuzla kalırız.*

*Hergün örüyoruz biz yurdu demir ağlarla.
Onu sulamak için boğuşacağız dağlarla:
Yıllar yarış edecek, aradaki çağlarla.
Yurdu bezeyeceğiz bahçelerle, bağlarla..*

*Dün : dedem en öndeydi, bu gün ben ilerdeyim;
Ben; herkesten medenî, ben herkesten zindeyim.*

Zeki Ülkü

Irak menzilleri

Tefrika No: 1

Yıl: 1914 — 1915 Genel savaşta

Yazan: Ata Lûtfi Özdil

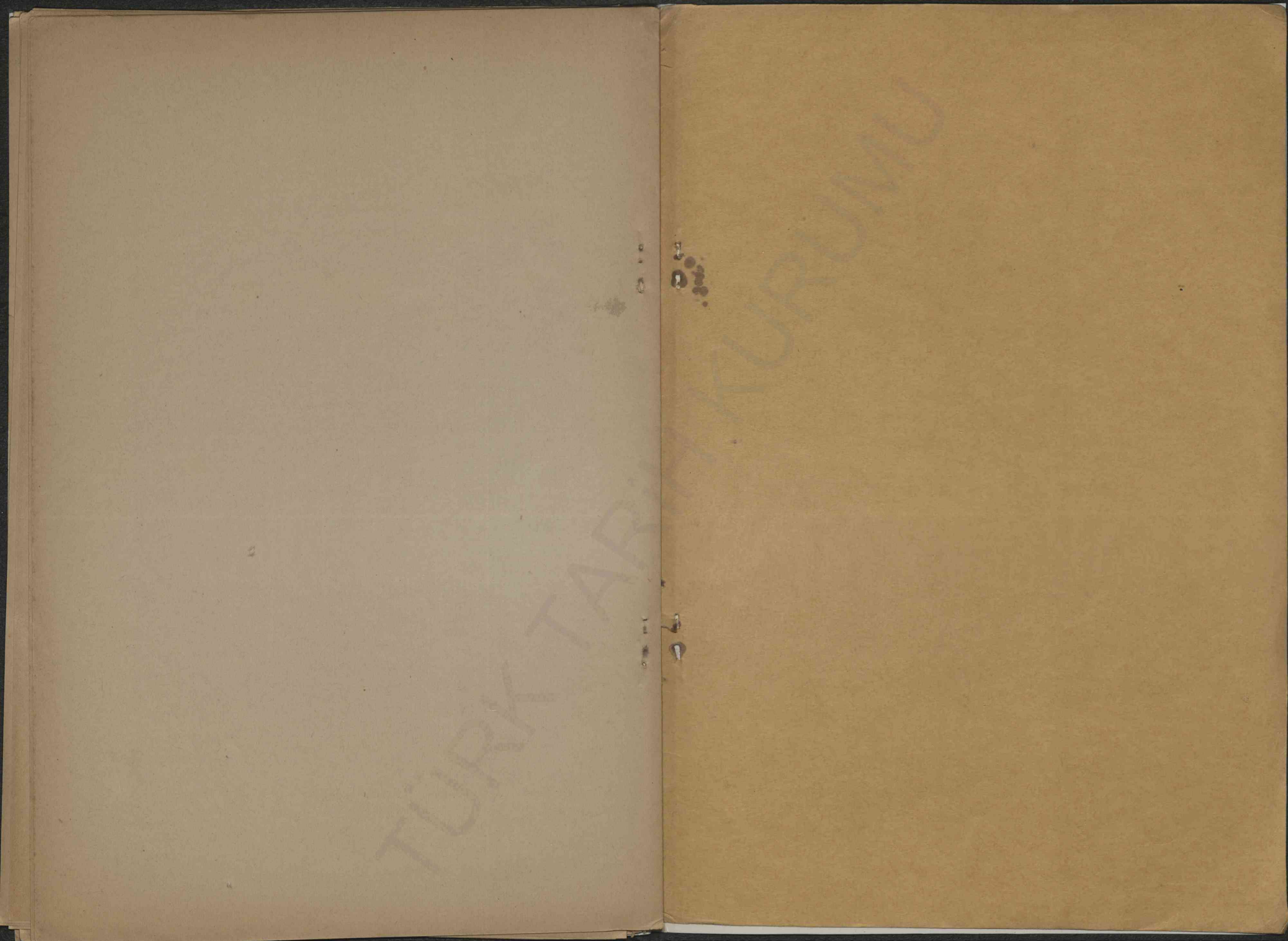
Genel harp kızıştı: Bağdatta bulunuyoruz. Bütün yedek subaylar silâh altındadır. Ben 111 inci aylaydayım. Altıncı ordu komutanı General Hüsamettin Kafkas cephesine hareket etmek üzere. Altıncı ordu ikiye ayrıldı. Bağdat sokakları mahşere döndü. Kuzey doğu illerinden gelen erler güney Basra cephesine Bağdat ve Basra illerinin taburları ve alayları Kafkas cephesine gidiyorlar. Bu demektirki- sıcak cehennemdekiler soğuk tamuya ve oradan gelenler sıcak tamuya sevkediliyorlar. Orduların hareket günü emrimi aldım (Bağdat imalâthanei askerisi) reis refakatına tayin olunmuş-tum. Bu çok gücüne gitti. Sözde bana iylik edilmiş. halbuki ben 111 alay yaveri iken harp ceridelerini tutmuş ve bütün techizatımı tamamlamıştım. O zamanki duygum ve imanımca geri menziller korkakların yeri idi. Fakat esasta emredilen yerde ölünceye kadar çalışmak askerlik ödevinin birinci şartı idi. Bu fabrikalarda makineye kolunu ve bacağına kaptırıp malûl olanlar, gövdesini kayışa kaptırıp pastırması çıkarak ölenler, hastanelerde hizmet ederken göze görmez kurşunlar gibi bir mikropla vurulup ölenler hepsi erdir. O gün ordular 2 aksi tarafa hareket etti. Bende vazifeme başladım. Reisim binbaşı Müddesir çok titiz ve temiz bir amir. Okul gürültülerinden ayrılıp fabrika gürültüleri içine düştüm. İmalâthnemiz geceli gündüzlü çalışıyor. 51 beygir kuvvetinde büyük bir Alman motörü bir er gibi çalışıyor. Amele neferler arap ve musevilerle ibaret kuzeye giden ordulardan haber almaz olduk. İşkodra kahramanı Cavid paşa geldi ve cenup cephesine indi. İlk gece sabaha kadar uyumadı. Binbaşımız uykusuzluğa alışkın. Lâkin biz henüz ham bir haldeyiz.

Uykusuzluk üç gün sürdü. Dert anlatmak imkânı yoktur . On iki zabıt içinde yalnız dört türk var; gerisi arap. cenupta harp cehennmî bir şekilde başladı. kısım kısım yaralıları geliyor. Ara sıra ordu kumandanının beyannamelerini okuyoruz. Cenup cephesindeki araplar siperden kaçıyorlarmış, cephe sarılmağa başlamış, Basra ilinin mebusu Seyid Talib ingilizlerle birleşmiş, Muhammere şeyhi Haz'al ve müntefik şeyhi Mübareküssabah bütün kuvvetlerle düşman tarafına geçmişler. Bu haince hareketleri Bağdat halkı nefretle karşıladılar. Çünkü Bağdadın yarı nüfusu türktür. Diğer yarısı da türk seven melezlerden ibarettir. Halkın ağzında hainlere lanet eden ve türkçe manası (Onlar üç tane onlar, onlar üç tane onlar; biri Seyit Talip biri de Hozaldır. Öteki Mübareküssabah alçağı (Ağla ey dicle ağla sevgilin türk ordusu kaydığını yere döndü Sende artık aşağıya akma geriye dön ve ağlaya ağlaya sevdiklerinin arkasından koş yetiş.) Türkçe manası böyle olan arapça şarkılar söylüyorlardı.

Sonu var

Öz tarihimizi, öz dilimizi cumuriyet öğretti.

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/807877
DERGİLER İNANÇ : DENİZLİ HALKEVİ DERGİSİ 8 (1937)
Markası: .MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu: TÜRKÇE

